

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/269/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2613203109
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Dušan Čimo
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2613203109.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v právnej veci žalobkyne: CD Consulting, s.r.o., Praha 1 - Nové Město, Politických vězňů 1272/21, Česká republika, zast. splnomocnenkyňou: Fridrich Paľko, s.r.o., Bratislava, Grösslingova 4, proti žalovanému: A. J., nar. XX. T. XXXX, bytom Q., G. XX, o 1.022,13 eur s príslušenstvom a iné, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Senica z 24. februára 2014 č. k. 5C/86/2013 - 46 takto

rozhodol:

Odvolačný súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa r u š í a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa na žalovanom domáhala zaplataenia zmenkovej sumy 1.022,13 eur so zmenkovým úrokom 0,25% denne z rovnakej sumy od 5. mája 2010 do zaplataenia, úrokom 6% ročne od 3. augusta 2010 do zaplataenia a zmenkovej odmeny 3,41 eur (všetko okrem náhrady trov konania) a žalovanému nepriznal náhradu trov konania. Rozhodnutie o žalobe podanej podľa čl. 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu a s cezhraničným charakterom (ďalej tiež len „nariadenie o bagateľných sporoch“ alebo iba „nariadenie“) odôvodnil vo veci samej právne čl. I § 5 ods. 1, § 11 ods. 1, § 33 ods. 1 a 2, § 34 ods. 1, § 48 ods. 1 bodu 2 a § 75 zmenkového a šekového zákona č. 191/1950 Zb. (ďalej tiež iba „zmenkový zákon“) a § 37 ods. 1, § 52, § 53 ods. 1 a 5 a § 54 ods. 1 a 2 O. z. (Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení); vecne potom záverom o nedôvodnosti žaloby pre neplatnosť zmenky. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že predložená zmenka je vlastnou vistazmenkou (zmenkou „na videnie“), v ktorej sú však uvedené až dva údaje splatnosti a to ju činí neurčitou. Takýto záver bol podľa súdu prvého stupňa namieste pre zápisy na zmenke „zaplatím za túto zmenku pri predložení“ (čo je uvedenie splatnosti na nahliadnutie) aj „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“ (čo je naopak uvedenie splatnosti na určitý čas). Druhý údaj súd nemohol považovať za predĺženie lehoty v zmysle čl. I § 34 ods. 1 zmenkového zákona, keďže tento údaj vzbudzuje pochybnosť o druhu splatnosti zmenky. Ak by vystaviteľ zmenky mal vôľu predĺžiť lehotu na videnie zmenky, údaj mal správne znieť „na platenie predložiť v lehote do 4 rokov od vystavenia“, uzavrel tiež súd prvého stupňa, poukazujúci pritom aj na „rozhodnutie“ (rozsudok či uznesenie? - otázka odvolacieho súdu) Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež len „NS“) č. k. (keď už, tak správne „sp. zn.“) 1 Obdo 59/2010 z 26. januára 2011, ktorý (rozumej „NS“) jednoznačne konštatoval, že ak sú v zmenke uvedené dve rozdielne určenia splatnosti (na videnie a do dvoch rokov od vystavenia), spôsobuje to jej neplatnosť a to s poukazom na čl. I § 33 ods. 2 zmenkového zákona a je tak zrejmé, že pri uplatňovaní zmenkového práva sa uplatňuje prísny formalizmus. Rozhodnutie o trovách konania potom odôvodnené bolo právne ust. § 142 ods. 1 O. s. p. (Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení) a vecne plným úspechom žalovaného, ktorému však v konaní žiadne trovy nevznikli a ani nepodal návrh na priznanie jej náhrady.

Proti tomuto rozsudku v celom rozsahu podala včas odvolanie len žalobkyňa a to s návrhom na jeho zmenu (rozsudku) plným vyhovením žalobe (okrem požiadavky na náhradu trov konaní pred súdmi oboch stupňov). Odvolanie založila na existencii odvolacích dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm. a/, b/ a f/ O. s. p. Napadnutý rozsudok je podľa nej prekvapivým rozhodnutím a spôsobuje i odňatie možnosti konať pred súdom. Prekvapivosť tu podľa odvolateľky vyplýva zo skutočnosti, že žalovaný uplatnený nárok nepoprel, no napriek tomu došlo k zamietnutiu žaloby, pričom napadnutý rozsudok je aj v rozpore s konštantnou judikatúrou NS. Súd prvého stupňa dospel k záveru, že zmenka je neplatná pre neurčitý údaj splatnosti, ktorý má vyplývať z údajného rozporu medzi na zmenke napísaným údajom „zaplatím za túto zmenku pri predložení“ a údajom „na platenie predložiť“ v lehote štyroch rokov od vystavenia“. V zmysle čl. I § 33 zmenkového zákona môže byť splatnosť zmenky určená len štyrmi spôsobmi predpokladanými zákonom, inak je zmenka ničotná (neplatná). Jedným zo spôsobov splatnosti zmenky je splatnosť na videnie (tzv. vistazmenka). Zákon explicitne neudáva, akým spôsobom sa má doložka uviesť. Spôsob uvádzania doložiek splatnosti bol zaužívaný v zmenkovej doktríne už desaťročia, pričom rozhodujúca je judikatúra po roku 1930, odkedy sa datuje platná právna úprava. Pri vistazmenkách je zaužívané používať na označenie údajov zročnosti najmä nasledované slovné spojenia : „na predloženie“, „po predložení“, „pri predložení“, „na videnie“. Je nesporné, že údaj, ktorý je uvedený na predloženej zmenke z prejednávanej veci ako údaj splatnosti je jedným z takýchto tradičných údajov. V zmysle čl. I § 34 ods. 1 zmenkového zákona zmenku splatnú na videnie je potrebné predložiť na platenie do jedného roka od dátumu vystavenia, vystaviteľ však môže lehotu na platenie predĺžiť alebo skrátiť a predĺženie lehoty na platenie sa na zmenke musí uviesť. Opätovne ani v tomto prípade v zákone nie je explicitne uvedené, ako sa má údaj o predĺžení, resp. skrátení lehoty uviesť a dôležité je len, aby bol údaj dostatočne určitý. Je potrebné mať zároveň na zreteli, že zmenka predstavuje abstraktný záväzok, stelesňuje právo samé osebe, je zo zákona prevoditeľná indosamentom (rubopisom) a preto sa pri posudzovaní jej podstatných náležitostí vyžadujú príslušné kritériá. Ak potom v tejto veci je na zmenke uvedené „na platenie predložiť“ v lehote štyroch rokov od vystavenia“, pri jazykovom výklade uvedeného je celkom zřejmý význam slov „na platenie“ a „predložiť“. Na základe výkladových pravidiel je možné vyvodiť, že zmenka má byť predložená počas obdobia štyroch rokov od vystavenia, tzn. že uvedený údaj vymedzuje časový úsek, odkedy má byť zmenka predložená na platenie. Tento posudzovaný údaj logicky zodpovedá účelu vymedzenia lehoty na predloženie vistazmenky na platenie v súlade s čl. I § 34 ods. 1 zmenkového zákona. Odvolateľka sa preto nestotožňuje so záverom, že v údají predlžujúcom lehotu na platenie by mala byť ešte uvedená doložka „do“ a text by tak mal znieť „na platenie predložiť“ v lehote do štyroch rokov od vystavenia“, pretože tu ide o dva rozličné údaje s dvoma rozdielnymi významami z pohľadu zmenkového, ktorými nie je založený vnútorný rozpor zmenky (keď prvý údaj určuje zročnosť zmenky a charakterizuje jej typ a druhý naopak určuje obdobie, v rámci ktorého môže byť zmenka predložená na platenie). Pokiaľ ide o argument v rozhodnutí NS sp. zn. 1 Obdo 59/2010, o túto skutkovú situáciu sa v danom prípade nejedná a preto sa ani nie je možné na také rozhodnutie odvolávať, ale relevantnými sú závery z iného rozhodnutia v obdobnej veci (a to z uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici z 21. novembra 2013 sp. zn. 43CoZm/10/2013).

Žalovaný odvolací návrh nepodal.

Odvolací súd prejednal podľa § 212 ods. 1 a ods. 2 písm. b/ O. s. p. v medziach odvolania žalobkyne celú vec (nakolko popri napadnutí rozsudku ako celku tu malo rozhodnutie o trovách konania povahu rozhodnutia závislého na rozhodnutí vo veci samej) a to podľa § 214 ods. 2 O. s. p. bez pojednávania, keď dospel k záveru, že s prihliadnutím k potrebe stotožnenia sa s názorom žalobkyne o existencii vytýkanej vady nesprávneho (nie celkom úplného) právneho posúdenia veci, ako aj k založeniu napadnutého rozsudku na prakticky jedinom (odvolaním však úspešne spochybnenom dôvode) nemohlo ísť o žiaden z prípadov potreby prejednávania takejto veci na pojednávaní odvolacieho súdu.

Na úvod je však žiaduce predoslať, že žalobkyňa požadovala priznanie ňou uplatnenej pohľadávky podľa nariadenia o bagatelných sporoch. Preto je potrebné mať na zreteli, že európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa uplatňuje len pre spory vymedzené ako „cezhraničné“, t. j. spory, v ktorých má aspoň jedna zo strán bydlisko alebo obvyklý pobyt v členskom štáte inom, než je členský štát súdu alebo tribunálu konajúceho vo veci (na čo správne poukázal aj súd prvého stupňa za stavu splnenia takejto podmienky v prejednávanej veci). Nariadenie o bagatelných sporoch neobsahuje pravidlá určovania súdnej právomoci (presnejšie medzinárodnej súdnej príslušnosti) a preto sa na takéto účel musia uplatňovať pravidlá ustanovené v nariadení nazývanom tiež Brusel I. [nariadenie Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o príslušnosti a uznávaní a výkone súdnych rozhodnutí v občianskych

a obchodných veciach]. Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa tak riadi procesným právom členského štátu, v ktorom sa konanie vedie; rozhodným právom (tu rozumej tzv. hmotným) však nemusí byť právo takéhoto členského štátu súdu. Pokiaľ potom ide o rozhodné právo a skutočnosť, že žalobkyňa si v konaní uplatnila zmenkovú pohľadávku, z obsahu predloženej zmenky voľba rozhodného práva nevyplýva a na záväzky vyplývajúce zo zmieniek nie je možné použiť Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 zo 17. júna 2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (Rím I), keďže z rozsahu jeho pôsobnosti článok 1 ods. 2 písm. d/ vylučuje záväzky vyplývajúce zo zmieniek a právo Európskej únie a medzinárodné zmluvy neobsahujú kolízne normy pre oblasť zmieniek, súd prvého stupňa správne určil rozhodné právo podľa § 10 ods. 1 a § 11 zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom s tým, že danú vec je potrebné riešiť podľa slovenského právneho poriadku, nakoľko jeho použitie zodpovedá rozumnému usporiadaniu daného vzťahu (vzhľadom na to, že osoba zmenkovo zaviazaná je štátnym občanom Slovenskej republiky, pôvodnou majiteľkou zmenky je spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. sídliaca na území Slovenskej republiky, žalobkyňa ako majiteľ zmenky je osobou zo zmenky oprávnenou - má nárok na vyplatenie zmenkovej sumy s príslušenstvom, spôsobilosť žalovanej a indosanta, čiže prvého majiteľa zmenky sa spravuje slovenskou právnou úpravou, zmenkové vyhlásenie žalovanej ako vystaviteľa zmenky bolo urobené pred indosáciou zmenky v Slovenskej republike, teda jeho forma sa spravuje taktiež právom Slovenskej republiky, aj platobné miesto je v zmenke uvedené: „POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, 811 Bratislava, atď.). Pre úplnosť je tu však vhodné poznamenať, že právna úprava zmenky vychádza v oboch častiach dnes už zaniknutej československej federácie, teda v Českej i Slovenskej republike z rovnakého právneho základu, ktorým je práve zmenkový zákon (na čom nič nemení jeho dotknutie v Slovenskej republike dvoma pre posudzovanú vec nevýznamnými novelizáciami, vykonanými zákonmi č. 659/2007 Z. z. a č. 492/2009 Z. z.).

Súdu potom prislúcha povinnosť zistiť celkový skutkový stav sporu vo veci pohľadávky v rámci európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu. Dôvodom je to, že v zmysle čl. 4 ods. 4, čl. 7 ods. 1 a čl. 9 ods. 1 nariadenia o bagateľných sporoch má súd povinnosť tak konať a informovať strany sporu, aké informácie od nich súd požaduje, aby mohol vydať rozhodnutie o sporných záležitostiach. Takto súd zodpovedá za riadenie a kontrolu konania, pričom zámerom je, aby zabezpečil splnenie cieľov nariadenia, ktoré spočívajú v zrýchlenom, jednoduchom a finančne menej náročnom konaní. Úlohou súdu je pritom aj rozhodnúť, či v záujme zistenia skutkového stavu nariadi ústne pojednávanie, keď zásadou plynúcou z čl. 5 ods. 1 nariadenia je tu, že európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu je predovšetkým písomné a súd by mal nariadiť ústne pojednávanie len, ak to považuje za potrebné pre rozhodnutie v niektorej zo sporných skutkových otázok, v ktorých nevie rozhodnúť iným spôsobom, napríklad vyžiadanim doplňujúcich informácií od jednej alebo oboch strán sporu, prípadne ak o to požiada niektorá zo strán. Nariadenie pojednávania je potom potrebné zdôvodniť. Pri rozhodovaní o nariadení alebo nenariadení ústneho pojednávania, ako aj v priebehu ústneho pojednávania musí súd rešpektovať právo na spravodlivé súdne konanie a zásadu kontradiktórnosti konania. V prejednávanej veci súd prvého stupňa nariadil ústne pojednávanie z vlastnej iniciatívy (keďže žiaden z účastníkov o to nepožiadali a žalovaný sa k žalobe dokonca ani nevyjadril), avšak bez zdôvodnenia, prečo k tomuto pristúpil, keď ani zo zápisnice o jedinom pojednávaní, na ktorom bol aj vyhlásený napadnutý rozsudok, nevyplýva potreba objasňovania sporných skutočností a takéto pojednávanie prebehlo napriek neprítomnosti na ňom ktorejkoľvek zo sporiacich sa strán.

Z doterajšieho obsahu spisu v prejednávanej veci potom niet pochybností o tom, že žalovaný vystavil blankozmenku, ktorú ako vystaviteľ aj riadne podpísal. Na zmenke je uvedené číslo zmluvy (201800133) a záväzok žalovaného zaplatiť za túto zmenku pri predložení na rad spoločnosti POHOTOVOSTĚ s.r.o. (v zmenke bližšie identifikovanej tiež identifikačným číslom, sídlom a údajmi o zápise takejto spoločnosti v obchodnom registri) sumu, ktorá bola do zmenky doplnená takouto spoločnosťou. Po údají, komu sa má platiť, sú uvedené doložky „bez protestu“ a „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Z rubovej strany zmenky vyplýva, že spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. indosovala (previedla rubopisom) zmenku na žalobkyňu, ktorá je zahraničnou právnickou osobou a to bez uvedenia dátumu. Žalovaný na zmenku žalobkyňi nezaplatil žiadnu sumu, preto žalobkyňa žalobou uplatnila nielen požiadavku na zaplatenie zmenkovej sumy vrátane taktiež v zmenke uvedeného úroku 0,25% denne, ale aj zákonný 6% úrok a zmenkovú odmenu. Ani po doručení žaloby na tlačive „A“ nariadenia spolu s tlačivom „C“ nariadenia žalovanému sa tento nevyjadril a nenavrhol ani nariadiť vo veci pojednávanie; súd prvého stupňa však považoval za potrebné nariadiť ústne pojednávanie, ktorú potrebu však nezdôvodnil a na ktoré pojednávanie sa žiaden z účastníkov konania nedostavil.

Predmetom posúdenia v odvolacom konaní potom pri viazanosti odvolacieho súdu odvolacími dôvodmi bolo to, či v prejednávanej veci boli splnené podmienky na zamietnutie žaloby z dôvodu neplatnosti zmenky (od ktorej žalobkyňa odvodzovala ňou uplatnenú zmenkovú pohľadávku), zapríčinené uvedením v zmenke viacerých lehôt splatnosti (a teda či môže obstať tomu zodpovedajúci záver súdu prvého stupňa).

Podľa čl. I § 10 zmenkového zákona ak nebola zmenka, ktorá bola pri vydaní neúplná, vyplnená tak, ako bolo dojednané, nemožno namietať majiteľovi zmenky, že tieto dojednania neboli dodržané, okrem ak majiteľ nadobudol zmenku zlomyseľne alebo sa pri nadobúdaní zmenky previnil hrubou neobstaranosťou.

Podľa čl. I § 33 zmenkového zákona zmenku možno vystaviť: na videnie, na určitý čas po videní, na určitý čas po dате vystavenia, na určitý deň (ods. 1) a zmenky s iným časom sročnosti alebo s postupnou sročnosťou sú neplatné (ods. 2).

Podľa čl. I § 34 ods. 1 zmenkového zákona zmenka na videnie je sročná pri predložení. Musí byť predložená na platenie do jedného roku od dате vystavenia. Vystaviteľ môže túto lehotu skrátiť alebo určiť lehotu dlhšiu. Indosanti môžu tieto lehoty skrátiť.

Podľa čl. I § 75 zmenkového zákona vlastná zmenka obsahuje: 1. označenie, že ide o zmenku, pojaté do vlastného textu listiny a vyjadrené v jazyku, v ktorom je táto listina spísaná; 2. bezpodmienečný sľub zaplatiť určitú peňažnú sumu; 3. údaj sročnosti; 4. údaj miesta, kde sa má platiť; 5. meno toho, komu alebo na rad koho sa má platiť; 6. dátum a miesto vystavenia zmenky a 7. podpis vystaviteľa.

Zmenka je cenný papier vydaný v zákonom predpísanej forme a s rovnako zákonom ustanoveným obsahom. Podstatou zmenky je záväzok určitej osoby zaplatiť majiteľovi zmenky v mieste a čase vyplývajúcom z listiny sumu určenú zmenkou. Každá zmenka musí byť označená slovom „zmenka“, pričom toto označenie nie je možné nahradiť iným slovom (a ak sa tak stane, nemôže už ísť o zmenku). Ďalšie náležitosti upravuje zákon podľa druhu zmenky, teda podľa toho, či sa jedná o zmenku vlastnú alebo zmenku cudziu. Zmenku, ako cenný papier na rad, je možné prevádzať indosamentom (rubopisom). Zmenka má v zásade povahu abstraktného a nesporného záväzku, čo principiálne znamená, že majiteľ zmenky nie je povinný preukazovať existenciu a výšku zmenkového dlhu.

Zmenka je záväzkom abstraktným. Zákon neviaže vznik zmenkových záväzkov na žiadne iné okolnosti, než na splnenie formalít, ktoré predpisuje. Je to teda záväzok platobný, ktorý nie je viazaný na iné vzťahy, ktoré medzi vystaviteľom a remitentom pri zmenke vlastnej a medzi vystaviteľom, remitentom a zmenečníkom, resp. i príjemcom u zmenky cudzej, existujú. Nie je potrebné pochybovať o tom, že zmenka spravidla vznikne z konkrétnej hospodárskej potreby z určitých právnych vzťahov. Aj keby ale dôvod vzniku zmenky bol na nej vyznačený, nemá to nijaký vplyv na existenciu zmenkového záväzku. Právna úprava zmenky od dôvodov, ktoré viedli k jej vystaveniu, abstrahuje a zmenka je tak zároveň záväzkom nesporným. Podstata je v tom, že vlastník zmenky nemusí pri predkladaní zmenky na platenie, ani neskôr pri jej prípadnom vymáhaní preukazovať nič iné než to, že je vlastníkom platnej zmenky. Nie je na ňom, aby preukazoval, že povinný zo zmenky veriteľovi zmenkovú sumu skutočne dlhuje. Zmenka sama (samozrejme ak je platná), je dostatočným dôvodom pre vznik nároku na sumu v nej uvedenú.

Navzdory práve uvedenému (alebo práve pre špecifický charakter zmenkovoprávných záväzkov) sa však vždy pripúšťajú určité námietky voči zmenkovým nárokom (hoci treba konštatovať, že je na dlžníkovi zo zmenky, aby námietky vzniesol a prípadne ich veriteľovi v súdnom konaní preukázal a pokiaľ sa mu to nepodarí, neostane mu iné, než zmenku zaplatiť). Je teda možné, že proti zmenke bude platený nedlh, alebo záväzky inak nevymáhateľné, ako sú nároky premlčané, či nároky z hier a stávk, i nároky právu sa všeobecne priečiace, ako sú napríklad nároky z úžery. I keď abstraktnosť a nespornosť zmenkových záväzkov spolu úzko súvisia, oba tieto rysy majú (a musia mať) svoje hranice. Zároveň je však nutné mať na pamäti, že oprávnený vlastník platnej zmenky zásadne právo na vyplatenie zmenky má a bude to osoba povinná, ktorá sa musí proti takémuto nároku (pokiaľ o to stojí) brániť. Pokiaľ neunesie dôkazné bremeno, ocitne sa v dôkaznej núdzi a bude nútená podľa zmenky plniť, v ktorom smere sa nespornosť a abstraktnosť zmenkových záväzkov prejaví vždy.

U zmenky predloženej žalobkyňou v prejednávanej veci ide nepochybne o zmenku vystavenú na videnie, teda tzv. vistazmenku podľa čl. I § 33 ods. 1 zmenkového zákona. Táto skutočnosť vyplýva z textu zmenkového vyhlásenia žalovaného, ktorý sa zaviazal zmenkovú sumu zaplatiť pri predložení zmenky. Aj keď potom ďalšie taktiež vyššie citované ustanovenie čl. I § 34 ods. 1 zmenkového zákona upravuje povinnosť predložiť zmenku na platenie do jedného roka od dátumu vystavenia, môže ten, kto zmenku vystavil, túto lehotu skrátiť alebo určiť dlhšiu lehotu. Ide o určité rámcové obmedzenie splatnosti tejto zmenky, prejavujúce sa tým, že sa zákonom ustanovená ročná lehota na predloženie zmenky na jej zaplatenie môže z rozhodnutia vystaviteľa zmenky nahradiť buď lehotou dlhšou alebo aj naopak skrátiť. Majiteľ potom môže či už v rámci lehoty zákonnej alebo odchýlky od nej ktorýmkoľvek smerom, určenej vystaviteľom zmenky, zmenku predložiť kedykoľvek a musí mu byť ihneď pri predložení preplatená, lebo splatnou sa táto stáva už samotným predložením. Aj v tomto prípade žalovaný v zmenkovom vyhlásení podľa čl. I § 34 ods. 1 zmenkového zákona určil dlhšiu než zákonnú lehotu na predloženie vistazmenky a to 4 roky od vystavenia. Zmenka tak obsahuje celkom jednoznačný údaj o tom, že sa jedná o vistazmenku, ktorú oprávnený majiteľ zmenky môže predložiť na platenie do 4 rokov odo dňa jej vystavenia (tu teda od 2. novembra 2009).

Odvolací súd tak v zhode s právnym názorom žalobkyne a odlišne od súdu prvého stupňa uzavrel, že zo zmenky predloženej žalobkyňou, obsahujúcej vyhlásenie žalovaného: „Zaplatím za túto zmenku pri predložení ...“ a takto splatnej na videnie, vyplýva len jeden údaj splatnosti (zo štyroch predpokladaných ustanovením čl. I § 33 ods. 1 zmenkového zákona ten prvý), kým ďalší údaj „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“ je nutné chápať ako zákonom výslovne umožňované určenie dlhšej než zákonnej lehoty na predloženie zmenky. O iný zákonom nepredpokladaný čas sročnosti (dnes splatnosti), majúci byť do zmenky zanesený či už popri údají nasvedčujúcom charakteru zmenky ako vistazmenky, alebo samostatne, tu aj odhliadnuc od práve podaného výkladu ísť nemohlo, keďže ustanovenie čl. I § 33 ods. 2 zmenkového zákona pokladá za neplatné len zmenky s iným časom splatnosti než tým uvedeným v odseku 1 tu rozoberaného ustanovenia alebo s postupnou splatnosťou a kým na prvý z takýchto dôvodov neplatnosti by šlo usudzovať výlučne pri jedinom zákonom netolerovanom údají (čo v prejednávanej veci pre len zdanlivú konkurenciu tu diskutovaného údajá s údajom nasvedčujúcim charakteru zmenky ako vistazmenky do úvahy neprichádzalo), o druhý pri pojatí do zmenky práve vyššie opísaných vyhlásení nemohlo ísť v žiadnom prípade. Aj neurčitosť opierajúca sa o jedno zo všeobecných ustanovení O. z. o právnych úkonoch by tu mohla byť len v prípade dvoch vzájomne si odporujúcich, zákonom však samostatne pripúšťaných údajov splatnosti (tu rozumej aspoň dve zo štyroch alternatív, tvoriacich súčasť výpočtu v čl. I § 33 ods. 1 zmenkového zákona) a ani o taký prípad tu ísť nemohlo, pretože údaj posudzovaný zhora ako predĺženie lehoty na predloženie zmenky nešlo podradiť pod žiadnu z možností vyjadrených v zákone slovami „na určitý čas po videní“, „na určitý čas po dátume vystavenia“ alebo „na určitý deň“.

Ak teda splatnosť zmenky nastáva (už, resp. až) v momente jej predloženia, pričom predložiť tú z prejednávanej veci bolo možné v súlade s ust. čl. I § 34 ods. 1 zmenkového zákona v lehote 4 rokov od jej vystavenia a až po jej predložení uskutočnenom v lehote 4 rokov od vystavenia mohla nastať splatnosť; odvolací súd sa preto nemohol stotožniť s názorom súdu prvého stupňa, že v zmenke sú uvedené dve splatnosti, čo má spôsobiť neplatnosť zmenky.

Odvolací súd je pri preskúmaní odvolaním napadnutého rozhodnutia zásadne viazaný uplatnenými odvolacími dôvodmi, teda pri preskúmaní správnosti napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa môže prihliadať len k tým dôvodom, ktoré odvolateľ v odvolaní označil. Rozsahom odvolania nie je viazaný len v prípadoch uvedených v § 212 ods. 2 O. s. p. (tu o taký prípad s už vyššie spomenutou výnimkou závislosti rozhodnutia o trovách konania od rozhodnutia vo veci samej nejde), vždy však musí prihliadnuť k vadám zakladajúcim tzv. zmätočnosť konania a to aj vtedy, ak neboli v odvolaní uplatnené.

Podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O. s. p. súd (odvolací) rozhodnutie (súdu prvého stupňa) zruší, len ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Pod odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle záverov ustálenej rozhodovacej praxe súdov (judikatúry) rozumie taký chybný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu O. s. p. za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov priznáva (tu por. napr. II. ÚS 102/04, NS SR sp. zn. 5Cdo/102/2001 a 5Cdo/93/2000). Táto vada je významná najmä vtedy, ak súd postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s inými

všeobecne záväznými právnymi predpismi a tým odňal účastníkovi jeho procesné práva. Ak potom v prejednávanej veci súd prvého stupňa skúmal platnosť zmenky len z pohľadu jej splatnosti a jeho závery vo vzťahu k tejto otázke s poukazom na už uvedené vyššie neboli správne, pričom poskytnutím len jediného dôvodu zamietnutia žaloby bez ďalšieho zaoberania sa problémom obrazne „všetko stavil na jedného koňa“ („ktorý ale“ - opäť obrazne - „pretek prehral“), šlo tu o špecifický prípad niekdajšej nepreskúmateľnosti rozhodnutia v prvom stupni pre nedostatok jeho dôvodov (tu por. i ust. § 221 ods. 1 písm. c/ O. s. p. v znení platnom a účinnom do 31. augusta 2005 vrátane), keď po „vyrazení“ jediného okresným súdom použitého dôvodu tu už neboli žiadne ďalšie, spôsobilé presvedčiť o tom, že zamietnutie žaloby je naozaj vecne správnym rozhodnutím.

Odvolaciemu súdu preto neostávalo iné, než napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 221 ods. 1 písm. f/ aj h/ O. s. p. (pre odňatie možnosti konať pred súdom i pre vadné právne posúdenie veci nasledované nevykonávaním už ďalšieho dokazovania) zrušiť a podľa odseku 2 tu spomínaného ustanovenia vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Aj keď so zreteľom k vytyčkanej vade konania by bolo nadbytočné (predčasné) zaoberať sa ďalším, odvolací súd považuje za účelné a pre ďalšie konanie aj vhodné podotknúť, že z jeho činnosti (nedostatok dôvodu pre dokazovanie podľa § 121 O. s. p.) mu je známe, že Krajský súd v Prešove vo veci ním vedenej pod sp. zn. 6Co/132/2013 (týkajúcej sa konania vedeného v druhovo totožnej veci tou istou žalobkyňou) prerušil konanie a Súdnemu dvoru Európskej únie podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a čl. 19 ods. 3 písm. b/ Zmluvy o Európskej únii predložil predbežnú (prejudiciálnu) otázku v znení : „Či sa má článok 6 odsek 1 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a článok 4 Smernice Rady 87/102/EHS z 22. decembra 1986 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú spotrebiteľského úveru, vykladať v tom zmysle, že jej odporuje právna úprava členského štátu, akou je právna úprava dotknutá vo veci samej, ktorá vnútroštátnemu súdu rozhodujúcemu o právach z indosovanej zmenky, neumožňuje v zásade v žiadnej fáze konania ex offio preskúmať zmluvu o kauze právneho vzťahu a prípadnú nekalú povahu zmluvnej podmienky a tiež prípadné porušenie zákona upravujúceho dôsledky neuvedenia RPMN v Zmluve o spotrebiteľskom úvere, z ktorej zmenka vznikla“. Aj vzhľadom na doposiaľ uvádzanú abstraktnosť zmenky dáva odvolací súd súdu prvého stupňa na zváženie možnosť prerušenia konania s odkazom na § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p., keďže tu nepochybne odpoveď na predbežnú otázku položenú Krajským súdom v Prešove môže mať význam aj pre riadnu (eurokonformnú) interpretáciu tuzemského rozhodného práva v prejednávanej (s tou prešovskou druhovo totožnej) veci .

Povinnosťou súdu prvého stupňa preto bude v ďalšom konaní sa riadiť právnym názorom odvolacieho súdu, ktorým je viazaný (§ 226 O. s. p.) a v závislosti na vyššie uvedenom zvolí ďalší postup. Pre prípad rozhodnutia sa ním nevyčkáť na výsledok konania o predbežnej otázke, prebiehajúceho pred Súdnym dvorom Európskej únie, ale aj pri rozhodnutí sa presne opačne (v takom prípade logicky aj za pomoci usmernení plynúcich z podaného výkladu komunitárneho práva) bude samozrejme jeho povinnosťou opätovne vec posúdiť, podľa potreby a prípadnej ďalšej procesnej aktivity účastníkov zvážiť potrebu doplnenia dokazovania (s črtajúcim sa priestorom urobiť tak prinajmenšom vo vzťahu k podmienkam preskúmania dodržania dohody o vyplňovacom práve podľa čl. I § 10 zmenkového zákona), výsledky celého konania náležite zhodnotiť (§ 132 O. s. p.) a v rámci nového rozhodnutia (zdôvodneného tak, aby to odvolaciemu súdu neposkytlo príležitosť pre postup zakončený týmto jeho uznesením) rozhodnúť aj o náhrade trov tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O. s. p.).

K prijatiu tohto uznesenia došlo pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (čl. I § 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Toto uznesenie nemožno napadnúť odvolaním.